

Nr 261.

Af herr **Wijk**, om anslag af 2,500,000 kronor till bildande af en fond för nybyggnader åt flottan m. m.

Under 5:e hufvudtiteln äskar Kungl. Maj:t af Riksdagen såsom extra anslag för år 1912 ett belopp af 4 millioner kronor till påbörjande af en 1:a klassens pansarbåt.

Beviljandet af nämnda anslag innebär ett antagande af den nya pansarbåtstypen F och ett fastslående af principen att de nuvarande pansarbåtarna vid utrangering skola i största möjliga mån besättas med pansarbåtar af typen F.

Det vore efter min mening olyckligt, om Riksdagen, genom att nu bevilja det ifrågavarande anslaget, fastsloge denna nya flottplan. Ej nog med att F-båtarnes värde och lämplighet för vårt försvar på det allvarligaste blifvit ifrågasatt från såväl militärt som civilt håll; den nya flottplanen, som med detta pansarbåtsbygge skulle inledas och få sin karaktär fastställd, föreligger ej ens i fullständigt skick och kan ej af Riksdagen bedömas eller till sina konsekvenser öfverskådas. Den plan, som skisserats för åren 1912—1919, och som redan i och för sig skulle betydligt öka de för sjöförsvaret f. n. utgående kostnaderna, utgör endast början till en utveckling, som, en gång inledd, svårligen skall kunna hejdas, och som enligt all erfarenhet kommer att medföra ständigt ökade utgifter.

Ett beslut, som innebär dylika konsekvenser, är ännu betänkligare i ett ögonblick, då frågan om hela försvarets framtida utvecklingsplan ligger under utredning. Att under sådana förhållanden nu genomdrifva ett beslut, som innebär flottplanens godkännande och antagande för framtiden, vore utan tvifvel i högsta grad obetänksamt och oklokt.

Ett afslag å Kungl. Maj:ts proposition i detta stycke bör dock ej föranleda Riksdagen att alldeles afstå från att i år bevilja medel till påbörjande af nybyggnader vid flottan. Oafsedt hvilken byggnadsplan, som

en gång komme att antagas, är det tydligt, att framdeles liksom hittills måste anslag beviljas till sjökrigsmaterielens förnyelse, och då detta behof förblir permanent, torde det vara riktigast och från budgetssynpunkt klokast, att en årlig afsättning till detta ändamål framdeles, liksom hittills, äger rum. Åtgärden att, särskildt under ett godt budgetsår, draga in utgifter, som realiter äro att räkna till de ordinarie, komme ej blott att sannolikt tynga framtida budgeter med den till synes inbesparade summan, utan kan äfven lätt medföra permanenta ökningar af statsutgifterna. Det torde därför ur olika synpunkter finnas goda skäl för att innevarande Riksdag, i likhet med de föregående, beviljar ett anslag till flottans nybyggnader.

Granskar man närmast föregående riksstater, skall man finna, att anslagen till ny- och ombyggnader för flottan utgjort i årliga medeltal under perioden 1807—1911 kronor 5,857,901 och under perioden 1902—1911 kronor 5,179,852. När Kungl. Maj:t i årets statsverksproposition begär

för fullbordande af pågående fartygsbyggnad	kronor	750,000
och för påbörjande af en 1:a klassens pansarbåt	»	4,000,000
	eller tillhopa kronor	4,750,000,

är detta belopp alltså något lägre än motsvarande medelbelopp för de tvenne nyss anförda perioderna.

Då emellertid under nyssnämnda tid hela nybyggnaden af vår pansarbåtsflotta ägt rum, medförande särskildt höga utgifter, och då å andra sidan, ifall Riksdagen nu afslår anslaget till påbörjande af en F-båt, någon plan till flottans nybyggnad och något däraf bestämdt anslagskraf ej f. n. föreligger, torde det vara befogadt, att ej hela det begärda anslaget af 4,000,000 kronor nu afsättes till en flottans byggnadsfond, utan att beloppet nedsättes, exempelvis till 2,500,000 kronor.

Skulle detta blifva Riksdagens beslut, uppstår i förhållande till det af Kungl. Maj:t äskade anslaget en besparing af 1,500,000 kronor, som lämpligast torde böra afsättas till någon af statens fonder, exempelvis arbetareförsäkringsfonden.

Då förslag härom emellertid redan blifvit väckt i annat sammanhang, får jag, med åberopande af hvad ofvan anförts, inskränka mig till att härmed hemställa,

att Riksdagen, med afslag å Kungl. Maj:ts proposition nr 1 i hvad mån den rör anslag till påbörjande af en 1:a klassens pansarbåt, ville besluta, att till en

fond för nybyggnader åt flottan, att användas på sätt Riksdagen äger att framdeles bestämma, på extra stat för år 1912 anvisa ett anslag af 2,500,000 kronor.

Stockholm den 27 januari 1911.

Hjalmar Wijk.
